

Wenen à la Sisi

Keizerlijke pracht en praal heeft Wenen volop. Maar de stad van keizerin Sisi heeft meer dan de tot symbool verheven bruid van keizer Franz Joseph en de befaamde wals. De Oostenrijkse hoofdstad staat ook bol van mode, moderne kunst en design.

◀ Slot Schönbrunn, het zomerpaleis van Franz Joseph en Sisi.
▶ Het beroemde portret van Sisi in baljurk, geschilderd door Franz Winterhalter, is te zien in het Sisi Museum.

- 1 Eén van de vele privévertrekken van Franz Joseph en Sisi in de Hofburg.
- 2 Slot Schönbrunn.

MODE À LA SISI

Sisi trouwde al jong met keizer Franz Joseph. Eigenlijk was een huwelijk met haar oudere zus Helene (Nene) de bedoeling, maar de keizer kon zijn ogen niet afhouden van de dartele Sisi. Ze was pas zestien jaar toen hij in 1854 met haar in het huwelijk trad. "Alle meisjes in Wenen

hebben een periode in hun leven dat ze ervan dromen Sisi te zijn," vertelt Sissy Schranz. Ze is eigenares van modezaak Sisi en werd door haar vader naar de keizerin vernoemd, hoewel haar naam een tikkeltje anders wordt gespeld. In haar Weense boetiek verkoopt Sissy elegante prêt-à-porter mode in een tijdloze Sisi-stijl. Alles in deze zaak is van topkwaliteit: van de kasjmieren truien en blouses met ruches tot de wijde rokken met paardendessin en schoenen met gespen. De winkel heeft een ruime kleedkamer met glanzende gordijnen en op de muur prijkt een reusachtig portret van Sisi. Wie hier kleding past, voelt zich eventjes prinses.

Sissy Schranz begon haar winkel enkele jaren geleden. Bekende Oostenrijkse designers als Susanne Bisovsky en Lena Hoschek ontwerpen voor haar. Net als de keizerin heeft Sissy een hond en paarden. Ze vertelt: "Sisi is mijn inspiratiebron, al kwam ze tragisch aan haar einde. Ze werd vermoord met een nagelvijl. Portretten van na haar dertigste zijn er niet of ze liet ze retoucheren. Sisi wilde de eeuwige jeugd."

KRISTAL VAN LOBMEYR

Nog altijd is Sisi zeer aanwezig in Wenen. Zo proeven we bij patisserie Zum Schwarzen Kameel (anno 1618) haar favoriete cake, verkoopt delicatessenzaak Julius Meinl (anno 1862) chocola met haar beeltenis en stuiten we bij delicatessenzaak Demel (anno 1786) op Sisi's lievelingszuurtjes. Deze Veilchen (viooltjes) zijn verpakt in ronde blikjes met paarse strik. Nóg een spoor naar Sisi vormt de firma Lobmeyr (anno 1823). We bezoeken de winkel in de Kärntnerstrasse en treffen er eigenaar Andreas Rath. Hij is een directe afstammeling van Ludwig Lobmeyr, de beroemdste telg van de familie. Firma Lobmeyr was destijds hofleverancier in Wenen en vervaardigde niet alleen kroonluchters met Swarovski-kristallen, maar ook handgeslepen drinkglazen voor keizer Franz Joseph en keizerin Sisi. Boven zijn winkel liet Rath een klein museum inrichten met hoogtepunten uit de Lobmeyr-collectie. Hij →

et bewogen leven van keizerin Sisi kreeg, mede door de sterk geromantiseerde films over haar leven, mythische proporties. Vorig jaar was het 175 jaar geleden dat zij werd geboren en wie naar haar sporen zoekt in de Oostenrijkse hoofdstad hoeft niet lang te speuren. In het Sisi Museum bijvoorbeeld hangt haar portret uit 1865, geschilderd door Franz Winterhalter. Sisi draagt hierop een witzijden jurk, ontworpen door haar persoonlijke kleermaker Charles Worth. In haar lange haar flonkeren sterren met diamanten van juwelier Köchert. Deze Weense juwelier bestaat nog altijd en viert komend jaar zijn tweehonderdjarig jubileum. Het Sisi Museum is gevestigd in de Hofburg, het stadspaleis in hartje Wenen. Hier zetelde het Habsburgse hof met aan het hoofd keizer Franz Joseph (1830-1916) en keizerin Elisabeth (1837-1898), zoals Sisi eigenlijk heette. Als we een rondgang door de privévertrekken van het keizerlijk paar maken, is het of de tijd heeft stilgestaan. Sisi's slaapvertrek en badkamer met ligbad zijn nog in originele staat, alsof ze elk ogenblik haar dagelijkse bad met olijfolie kan nemen. De gemeenschappelijke salon heeft een goudomrand ornamentenplafond en in de werkkamer van Franz Joseph zien we een voor die tijd 'scabreus' portret van Sisi met loshangend haar. Elke twee weken waste ze haar lokken met een mengsel van eieren en cognac. Haar veelgeroemde slanke taille behield ze door paardrijden en turnoefeningen. De ringen hangen nog in de deurpost van haar privésalon!

- 1 Interieurwinkel Steinwender.
- 2 Detail van verguld plafond in het Sisi Museum.
- 3 Het centrum van Wenen wordt gedomineerd door de Hofburg.
- 4 Originale jurk van Sisi op een tijdelijke expositie over de keizerin in het Hofmobiliendepot (www.hofmobiliendepot.at).
- 5 Beeld in de tuin van museum Belvedere.
- 6 Le Loft, de skybar van hotel Sofitel met plafondkunst van Pipilotti Rist.
- 7 Zilverwerk uit de privécollectie van keizerin Sisi.
- 8 Chocolade in de etalage van Julius Meinl met de beeltenis van het keizerlijk paar.

laat ons verschillende mooi bewerkte glazen zien die Franz Joseph en Sisi bij officiële gelegenheden gebruikten, of privé. Firma Lobmeyr produceert deze glazen nog altijd op traditionele wijze. Ook in Slot Schönbrunn, het zomerpaleis waar het keizerlijk paar geregeld verbleef, treffen we het servies van Lobmeyr. Het okergele slot ligt even buiten het centrum van Wenen en het is er een en al pracht en praal.

TRENDY WENEN

Wenen is méér dan de stad van Sisi. Afgelopen jaren werden tal van flagshipstores geopend, onder meer van Vivienne Westwood en Louis Vuitton. De Kohlmarkt is de meest exclusieve winkelstraat. Hier stuiten we op de etalages van Gucci, Moncler, Armani en Chanel. Onze blik wordt getrokken door een rode jurk in de etalage van Chegini. Eva Chegini richtte haar modezaak ruim veertig jaar geleden op en heeft nu vier Weense vestigingen. Ze verkoopt kleding van onder anderen Stella McCartney en Uma Wang, China's meest succesvolle ontwerpster. Al even inspirerend is interieurzaak Steinwender, met *glamorous* loungebanken, bedden, sierkussens en kandelaaers. Dan gaan we naar bar Do & Co op de zesde verdieping van het gelijknamige hotel. Het is een geliefde ontmoetingsplek onder het Weense publiek. De bar kijkt uit op de dakpannen van de Stephansdom, de grote kathedraal. Nóg spectaculairder blijkt Le Loft aan het Donaukanaal te zijn. Deze glazen bar bevindt zich op de achttiende verdieping van hotel Sofitel. Le Loft is een ontwerp van architect Jean Nouvel en biedt 360 graden uitzicht. Bij daglicht is vanaf hier heel Wenen te overzien, van de Stephansdom tot aan de Hofburg. Het plafond is een kleurenspektakel, een kunstwerk van lichtontwerpster Pipilotti Rist. Zelf logeren we in Das Triest, een designhotel met interieurontwerp van niemand minder dan Sir Terence Conran. →

Elisabeth de musical

In het Weense Raimund Theater wordt nog tot en met eind 2013 de musical *Elisabeth* opgevoerd. Het is een swingende rockmusical over het leven van Sisi, met in de hoofdrol de Nederlandse Annemieke van Dam. www.musicalvienna.at
Meer informatie www.vienna.info

Alsof de tijd heeft stilgestaan, luisteren rijtuigen het straatbeeld van Wenen op, zoals hier voor de Hofburg.

1 Fontein in de tuinen van Slot Schönbrunn.
2 Detail van een kristallen glas uit de keizerlijke collectie van Lobmeyr.

die nu bekendstaat als de Beethoven-fries. Een andere must see in Wenen is Museum Belvedere. Dit hooggelegen jachtslot bezit een enorme collectie schilderijen uit verschillende eeuwen. Vanuit de beeldentuin kijken we uit op de binnenstad, met als blikvanger de Stephansdom.

HET LEVEN VAN SISI

Elisabeth Eugenie Amalie, roepnaam Sisi, werd in 1837 geboren in München als dochter van hertog Maximiliaan. In 1854 trouwde ze in Wenen met haar neef keizer Franz Joseph, met wie ze vier kinderen kreeg: Sophie (gestorven toen ze twee was), Gisela, kroonprins Rudolph (die op zijn dertigste zelfmoord pleegde) en Valerie. Met de laatste had Sisi een innige band. Om zich te onttrekken aan de strenge hofcultuur stortte zij zich op het schrijven van poëzie en maakte ze vele reizen, onder meer naar Venetië. Op het Griekse Corfu liet ze een villa bouwen, Achilleion, waar ze zich omringde met kunstvoorwerpen uit de Romeinse en Griekse oudheid. Toen in 1867 het Habsburgse rijk plaatsmaakte voor de Oostenrijks-Hongaarse dubbelmonarchie werden Franz Joseph en Sisi gekroond tot koning en koningin van Hongarije. Sisi hield zich liever bezig met haar uiterlijk dan met staatszaken. Op haar 61ste, tijdens een verblijf in hotel Beau-Rivage aan het meer van Genève, kwam er abrupt een einde aan Sisi's leven toen ze werd neergestoken door een anarchist. De Hollywood-verfilming uit 1955 van Sisi's leven, met Romy Schneider in de titelrol, heeft sterk bijgedragen aan de mythevorming.

1 De prachtige oude binnenstad van Wenen.
2 Eetkamer van Sisi en Franz Joseph in de Hofburg.
3 Modezaak Sisi verkoopt eigentijdse kleding met de flair van de elegante keizerin.
4 Ornament in de vorm van een pauw in de winkel van Lobmeyr.
5 Licht en bedrijvigheid in Brasserie Palmenhaus, gevestigd in een voormalige kas van keizer Franz Joseph.
6 Portret van Sisi met loshangend haar in de werkkamer van Franz Joseph.
7 Sisis' lievelingssnoepjes (Veilchen Pastilles) bij delicatessenzaak Demel.
8 Buste van de keizerin in het Sisi Museum.

TUSSEN DE PALMEN

Voor een hapje lopen we langs het Donaukanaal, dat Wenen doorkruist, naar restaurant Motto am Fluss, dat de vorm van een schip heeft. We genieten er van ravioli met truffel en kastanje en een Oostenrijkse riesling. Nóg verrukkelijker smaakt de ravioli van het Palmenhaus, waar we een dag later lunchen. Dit café-restaurant in art-nouveaustijl is gevestigd in de oranjerie van de Burggarten, de tuin van de Hofburg. We zitten er tussen wuivende palmen. Daarna struinen we rond op de Maria-Theresien-Platz, waar elk jaar een grote kerstmarkt is, en steken door naar het Museum Quartier. Daar zijn verscheidene musea te vinden, van het statige Leopold tot het moderne Mak. Vooral in de zomer is het hier levendig met overal drukbezochte terrassen. Vanaf het Museum Quartier is het niet ver naar de Naschmarkt en het Secessiongebouw van architect Olbrich. Het bouwwerk met de gouden koepel was de bakermat van de Secession. Deze Weense variant van jugendstil en art deco werd in 1897 tijdens het fin de siècle opgericht door Gustav Klimt. Hun eerste tentoonstelling had plaats in dit speciaal voor de Secession ontworpen gebouw. Klimt zelf bedacht de fries,

Favoriete adressen

- Sisi Museum** kijkje in het leven van keizerin Sisi. www.hofburg-wien.at • **Sisi Fashion Salon** pret-à-portermode in Sisi-stijl. www.sisi-vienna.at • **Lobmeyr** hofleverancier van kroonluchters en glasservies. www.lobmeyr.at
- **Hartmut Fleiss** interieurzaak met glamour. www.viktorsteinwender.at • **Palmenhaus** brasserie in art-decostijl in de keizerlijke oranjerie. www.palmenhaus.at • **Motto am Fluss** populair restaurant aan het Donaukanaal. www.motto.at
 - **Le Loft** hippe skybar annex restaurant. www.sofitel-vienna-stephansdom.com • **Topazz & Lamée** twee bij elkaar horende boetiekhotels in hartje Wenen. www.hoteltopazz.com • **Belvedere** museum in voormalig jachtslot. www.belvedere.at
 - **Slot Schönbrunn** zomerpaleis van de Habsburgers en later het hoofdkwartier van Napoleon. www.schoenbrunn.at

TEKST: HARMKE KRAAK / FOTOGRAFIE: ESTHER QUELLE / MEER INFORMATIE: WWW.VIENNA.INFO